

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- Πολιτισμού
- Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Κλιματική αλλαγή και προστασία του μνημείου της Καμάρας στη Θεσσαλονίκη»

Η Αψίδα του Γαλερίου (Καμάρα) αποτελεί ένα από τα εμβληματικότερα μνημεία της Θεσσαλονίκης, σημείο αναφοράς της ιστορικής και πολιτιστικής ταυτότητας της πόλης και τμήμα του μνημειακού συνόλου που περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Το μνημείο, κατασκευασμένο από τούβλα και λίθο και διακοσμημένο με ανάγλυφα, εκτίθεται σε περιβαλλοντικές πιέσεις, ενώ η κλιματική αλλαγή εντείνει τους κινδύνους για τη διατήρησή του.

Στο πλαίσιο αυτό, η διεθνής επιστημονική έρευνα επιβεβαιώνει ότι τα μνημεία που βρίσκονται σε αστικά περιβάλλοντα, εκτεθειμένα στη ρύπανση και στις έντονες κλιματικές διακυμάνσεις, αποτελούν περιοχές υψηλής ευαισθησίας και κινδύνου φθοράς. Οι συνεχείς αλλαγές της θερμοκρασίας και τα ακραία καιρικά φαινόμενα επιταχύνουν τη φθορά των υλικών μέσω φυσικών και χημικών μηχανισμών, όπως η θερμική διαστολή, η συστολή και η διάβρωση. Παράλληλα, η όξινη βροχή και τα αυξημένα επίπεδα ατμοσφαιρικών ρύπων, που επιδεινώνονται λόγω της κλιματικής αλλαγής, ενισχύουν τη χημική αποσύνθεση των επιφανειών, προκαλώντας απώλεια λεπτομερειών, μικρορωγμές, διάβρωση και αλλοίωση των ανώτερων στρωμάτων των υλικών. Επίσης, η αυξημένη υγρασία σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για τη δράση μικροοργανισμών, όπως μυκήτων, βακτηρίων και φυτικών ειδών, γεγονός που συμβάλλει περαιτέρω στη γενικότερη φθορά των μνημείων.

Ειδικότερα για την Καμάρα, σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες, ο βασικότερος παράγοντας φθοράς του μαρμάρου της είναι η θερμική επιβάρυνση, η οποία

προκαλείται από τις διακυμάνσεις της θερμοκρασίας και την έντονη ηλιακή ακτινοβολία. Εκτός από τις ρωγμές και τις διαβρώσεις που δημιουργούνται, οι συνθήκες αυτές επηρεάζουν και τον χρωματικό τόνο του μαρμάρου, οδηγώντας σταδιακά σε αλλοίωση της απόχρωσης. Επιπλέον, ο άνεμος επιταχύνει την εξάτμιση του νερού που εγκλωβίζεται στους πόρους του μαρμάρου και, σε συνδυασμό με τις θερμικές πιέσεις, μπορεί να ενισχύσει την αποκόλληση των πλακών από το υπόστρωμα.

Αν η διαδικασία αυτή συνεχιστεί, ενδέχεται να προκαλέσει σταδιακή απώλεια των λεπτομερειών των ανάγλυφων και μείωση της υλικής και αισθητικής συνοχής του μνημείου, επιφέροντας έτσι ουσιαστική υποβάθμιση τόσο της καλλιτεχνικής όσο και της δομικής του αξίας.

Επειδή η Καμάρα αποτελεί ιστορικό και πολιτιστικό σύμβολο της Θεσσαλονίκης, άρρηκτα συνδεδεμένο με την πολιτιστική ταυτότητα και τη συλλογική μνήμη της πόλης.

Επειδή οι επιστημονικές μελέτες τεκμηριώνουν ότι η κλιματική αλλαγή επιφέρει ήδη μετρήσιμες και μη αναστρέψιμες φθορές στα μνημεία, ιδιαίτερα στα αστικά περιβάλλοντα με αυξημένους ρύπους και υγρασία.

Επειδή η πρόληψη είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της αυθεντικότητας και της στατικότητας του μνημείου.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1. Έχουν πραγματοποιηθεί συστηματικές μελέτες και μετρήσεις για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο μνημείο της Καμάρας; Αν ναι, ποια είναι τα αποτελέσματα και ποιοι οι φορείς που τις εκπόνησαν;**
- 2. Έχουν εξασφαλισθεί χρηματοδοτήσεις για έργα συντήρησης και προσαρμογής της Καμάρας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής;**
- 3. Πώς προτίθεται η Πολιτεία να διασφαλίσει τη μακροχρόνια προστασία του μνημείου μέσω διαρκούς συντήρησης, παρακολούθησης και δημοσιοποίησης των δεδομένων φθοράς, με τη συμμετοχή πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων;**

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)